ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 ղրշ. վեցամսեայ 30 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 ղրշ. Վեցամսեայ 40 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزته در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրշունլու խան, թիւ 7

ՍԱԴԱՆԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 286 — "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ — 28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՔԱՐՈԶԻՉՆԵՐՈՒՆ

Քարոզիչներու վրայ քարոզ մը տալն ալ թերեւս ունենայ իր շահեկան, բարոյացուցիչ կողմը, մանաւանդ այն տեսակ օրերու, ուր քարոզիչներու նզանակը սկսած է արդէն։ Քարոզիչներ այնքան շատ են մեր մէջ, եւ տեսակներ այնքան առատ, որ ես կը կարծեմ թէ ամէնէն աւելի այդ քարոզիչներու գլխուն քարոզներն էին որոնք անմիջական անհրաժեշտութիւն մը ունին։ Բաց ի այն քարոզիչներէն որոնք եկեղեցիին բեմէն իրենց կոչումը ի գործ կը դնեն, մեր մէջ կան նաեւ խմբագիր քարոզիչները, բարոյականի քարոզիչները, ռամիկ քարոզիչները, ամէն բանի գիտակ ինքնակոչ քարոզիչները, կեղծաւոր քարոզիչները եւ այսպէս անվերջ շարք մը քարոզիչներու, որոնք մեր ընկերութեան բարոյական շէնքին աղիւսներն են։ Ասոնցմով է որ պիտի բարձրացուի մեր ընկերութեան բարոյական շէնքը՝ կամ ուրիշ բառերով այս բազմատեսակ քարոզիչներն են որ մեր մէջ յառաջ պիտի բերեն բարոյականութեան, բարքերու նոր հոսանք մը։ Որքան մեծ բաներ են որոնք կը սպասուին այս ամենազգի քարոզիչներէն եւ սակայն որքան քիչ բան կու տան կամ բնաւ բան մը չեն տար անոնք եւ իրենց քարոզներն ալ վայրավատին տքնութիւններու, վիժած ծնունդի մը չափ կենդանի։

* * *

Սիրելի ընթերցող, եթէ կ'ուզես, եթէ կը կարծես որ բարոյական նոր հոսանքի մը պէտք ունինք մեր՝ ներկայիս մէջ՝ բարոյականի մասին ունեցած անհեթեթն սահմանափակ ըմբռնումներուն հանդէպ, ես կը կարծեմ որ լաւագոյն բանը ըրած կ'ըլլանք, սանկ, անգամ մը մեր բարոյականի գործիչները, մեր քարոզիչները իրենց բոլոր տեսակներով քիմիական տարրալուծման մը եթէ ենթարկենք, գտնելու համար զիրենք կազմող տարրերը, այդ տարրերու յատկութիւնները, ինչպէս նաեւ անմնուն ալ հակազդակները։ Այսպէս քարոզիչներու տարրալուծում մը, կը հաւատամ թէ, ու ընթերցողներս ալ ինծի հետ կը հաւատան թէ, Մեծ Պահոց օրերուն, գէթ շաբաթը անգամ մը, ատուլիսի լաւագոյն նիւթն է իմ եւ ընթերցողներուս միջեւ։

Ուրեմն սկսինք այս անգամ բեմէն խօսող քարոզիչները մեր ատուլիսին նիւթ առնելով։

* * *

Գիտես արդէն, սիրելի ընթերցող, թէ քարոզիչ ըսելով մեր լեզուին մէջ ամէնէն աւելի եկեղեցիին բեմէն քարոզողները կը հասկցուին։ Ինչո՞ւ սակայն։ Արդեօք անո՞ր համար որ քարոզելը ամէնէն աւելի մեր եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն յատուկ պարտականութիւն մը կամ կոչում մը կը համարուի։ Ես բառերուն հոգի, հետեւաբար միտք ունենալուն հաւատացող մըն եմ, ուրեմն մի զարմանար եթէ ըսեմ թէ քանի որ քարոզիչ բառը ամէնէն աւելի եկեղեցւոյ բեմէն իր հօտին խօսող եկեղեցականին համար կը գործածուի, ուրեմն մենք ալ ամէնէն աւելի պէտք է որ այդ երանելիներու մասին պահանջկոտ ըլլանք։ Զարմանաս թերեւս թէ ինչպէս, մենք ամբողջական մաքրամիտ կրնանք գերազանց քարոզիչներու մասին պահանջումներ ունենալու գաղափարն իսկ մտքերնուս անցընել։ Սակայն զարմանքի զգացումդ անմիջապէս հաւանութեան փոխուի թերեւս, եթէ ըսեմ թէ, ես մեր եկեղեցականներուն քով, քարոզելու պարագան, իրենց միւս բոլոր կրօնական պարտականութիւններուն մէջ ամէնէն աշխարհական բանը կը նկատեմ։ Ըսեմ թէ ինչո՞ւ։ Քանի որ քարոզիչ մը հօտի մը հովիւն է միեւնոյն ատեն, ուրեմն պէտք է որ իր հօտին մարմնական եւ աշխարհական պէտքերը եւ պայմաններն ալ նկատողութեան առնէ։ Եթէ առողջ մարմնին մէջ է որ առողջ միտքը կը փնտռուի, ուրեմն ես ալ պիտի ըսէի որ առողջ հոգին կը փնտռուի։ Ուրեմն մեր քարոզիչները իրենց եկեղեցականի հանգամանքէն բնաւ հեռացած չեն ըլլար եթէ իրենց քարոզներուն նիւթ առնեն իրենց հօտին մարմնական ինչպէս նաեւ աշխարհական պէտքերն ալ։ Այդ կերպով է որ իրենց հօտերուն անհատները առողջ մարմին, առողջ միտքի եւ ամէնէն վերջն ալ առողջ հոգիի պիտի տիրանան։

Սակայն քիչ մը մեր աչքին առջեւէն անցընենք խումբը այն քարոզիչներուն, որոնցմէ վերի ըսուածները կը սպասենք. ստիպուած եմ խոստովանելու թէ այնպէս ինչպէս անոնք կը ներկայանան մեզի, վախնամ թէ անոնցմէ սպասածներնուս մէջ շատ մը յուսախաբութիւններ պիտի ունենանք։

Իմ կարծիքովս, որ կը յուսամ, սիրելի ընթերցող, թէ քուկդ ալ եղած ըլլայ, բեմէն խօսող քարոզիչ մը, մանաւանդ Հայ. Եկեղեցւոյն մէջ, պէտք է այնքան զարգացած ըլլայ մտքով, որքան ետ մնացած է մեր հասարակութիւնը իր մտաւորական ճշմարիտ յառաջդիմութեամբ։

Պիտի սպասէինք մեր քարոզիչ հայրերէն, որպէս զի ամէնէն առաջ, ուղղակի իրենց կոչումին բերմամբ, իրենց քարոզներով աշխատէին կտրել նետել հաւատքի բունին վրայ բուսած մակաբոյծ ճիւղերը, կրօնական նախապաշարումները, անոնց տեղ առողջ ու կենդանի հաւատք մը ներարկելով իրենց հօտին։ Ես կ'ուզէի որ նոյն այս սիւնակներուն մէջ առողջ հաւատքի ջատագովանքը ընելով, կրօնական նախապաշարումներու դէմ յարձակող քանի մը յօդուածներու ոգին ունենային մեր եկեղեցական հայրերուն քարոզները եւ պատկառելի կրօնական ժողովն ալ ամէն բան ի գործ դնէր որ մեր հասարակութիւնը կարենար մարսել մանաւանդ այդ ակնարկուած յօդուածներուն նման գրուածները։ Անոնք առողջ մտքի արտայայտութիւններն էին։ Նախապաշարուած միտք մը երբեք առողջ միտք մը չի կրնար ըլլալ, իսկ ոչ առողջ միտք մը բնաւ առողջ հոգիի մը հետ չի կրնար մէկ պատեանի մէջ ապրիլ։ Նախապաշարումներն են, մանաւանդ կրօնական նախապաշարումները, որոնք ժողովուրդին կրօնական հաստատուն զգացումները կը խախտեն։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Կը սպասէինք մեր քարոզիչ հայրերէն, որպէս զի ուսումնասիրէին, սերտէին իրենց հօտին կեանքը, այն կեանքը որ այնքան թերի, կարօտ կողմեր ունի։ Մանաւանդ գաւառներու մէջ որքան մեծ բարիքներ կրնային գործել, ժողովուրդին կեանքով հետաքրքրուող, այդ կեանքին պէտքերուն գիտակցող քարոզիչներ։ Բարոյականի եւ առողջապահութեան հակառակող զգացումները եւ միտքը կաշկանդող ինչ տխուր պատկերներ կան այնտեղ։ Ինչո՞ւ համար քարոզիչները այդ տխուր երեւոյթները իրենց քարոզներուն նիւթ առնելով, եկեղեցիին բեմէն չպիտի հակազդեն անոնց։ Մարդկային միտքը եւ անոր հետ գիտութիւնները յառաջադիմելու վրայ են։ Ինչո՞ւ համար քարոզիչները, հետեւելով ընդհանուր մարդկային մտքի կատարած յառաջդիմութիւններուն ինչպէս նաեւ բարոյական կատարելագործութեանց, մանաւանդ դարուս ազգաժողովուրդը մասնակից չընէին այն բարիքին որ կը ծնի ընդհանուր աշխարհի մտաւորական աղնիւ յառաջդիմութեան եւ բարոյական կատարելագործման հետ յարաբերութեան մտնելով։

Կը սպասէինք մեր քարոզիչ հայրերէն, որպէս զի նոյն իսկ եկեղեցիին բեմէն ծնողքներու սորվեցնէին այն առողջ եւ ուղիղ կերպը որով այս վերջինները ի վիճակի ըլլային իրենց զաւակներուն բանաւոր դաստիարակութիւն մը տալու, առողջ սերունդ մը եւ երկրին օգտակար անհատներ պատրաստելու համար։

Կը սպասէինք մեր քարոզիչ հայրերէն . . . շատ բաներ, որոնց վրայ չեմ ուզեր շատ ծանրանալ. միայն սա չափը ըսեմ որ կը սպասէինք մեր քարոզիչ հայրերէն, որպէս զի անոնք իրենց հօտին թէ՛ մարմնական, թէ՛ մտաւորական եւ թէ հոգեկան դաստիարակները ըլլային։

Կը սպասէինք այս բոլորը մեր քարոզիչներէն, փոխարէն իրենց ոչ-անբասիր կեանքին, թուլամորթ մեղկութեան, հօտին վիճակին հանդէպ անտարբերութեան, բաներու որոնց ամէնուն դէմ ալ տակաւին ոյժը իրենց մէջ, այդ ծանր բայց փոքրոգի բեռը պէտք էր որ իրենց ուսերուն վրայ առնէին։

Կը սպասէինք որ մեր քարոզիչները իրենց կոչումին անձնուէրները ըլլային։

Դժբաղդաբա՞ր է որ կը սպասենք . . . :

ՍԿԵՊՏԻԿ

ԿԵԱՆՔԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԲԱՑՈՒՄ ՀԻՒԿՈՅԻ ԱՐՁԱՆԻՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 Փետր. 1902

Վիքթոր Հիւկօ հրապարակն ենք։ Փետունե պուրա մը տեղ բաց չ'երեւար։ Ամէն ծակ, ամէն անկիւն գոցուած է։ Պատուհանները ամբողջովին լեցուած են մարդկային գլուխներով։ Տանիքները նոյնպէս։ Վարը, մայթերուն երկայնքը, երկար սանդուխներ կրթնցուած են լապտերներուն, ամէն մէկը հինգ եւ երբեմն մինչեւ 10 հոգիով բեռնաւորուած։ Աննկարագրելի ոգեւորութիւն մը կը թեւածի ամբոխին մէջ, Բարիզի այդ ամբոխին՝ որ ինքնիրմէ կ'ելլէ սաստիկ հանդիսութեան օրեր։ Ամէնքն ալ Հիւկոյի վրայ կը խօսին։ Հոս, երկայնամազ պարոն մը՝ որուն վրայ նոր գրողի մը հովերը կան, կը քննադատէ բանաստեղծին չեմ գիտեր ո՛ր գործը։ Անդին, անսահման վերարկուի մը մէջ փաթթուած մարդ մը քարոզի պէս բան մը կը կարդայ շուրջիններուն, միշտ Հիւկոյի վրայ։ Հրապարակին կեդրոնին մօտ, Լապտերի մը ձողին առջեւ, հինգ վեց հոգի գրաւ կը բռնեն, դարձեալ Վիքթոր Հիւկոյի վրայ։

Հեռուէն՝ հրապարակը զմայլելի երեւոյթ մը ունի։ Հրապարակին չորս կողմը յատկապէս կանգնուած ութը բարձրաւանդակներու դեղին կերպասը կը շողայ կէս մութի մը մէջ։ Ծառերու բովանդակ շարքը դեղին ու ճերմակ ժապաւէններով միացուած է իրարու, եւ ամէն մէկ բաժանման վրայ, դափնեպսակներու մէջէն կը շեշտուին «V. H.» (Վիքթոր Հիւկօ) գիրերը։ Ծառերու ճիւղերը ծանրաբեռնուած են ծաղկեպսակներով, եւ բազմերանգ ու բազմատեսակ ծաղիկներով՝ զորս վարպետ ձեռքեր զմայլելի պատշաճութեամբ մը հիւսած էին տերեւներուն հետ։ Երեքգոյնեան յամրաններ, ծաղկեպսակներու մէջ թաքնուած, կ'երկարին մէկ ծառէն միւսը։ Կոպէնիկ փողոցին սկիզբէն կը տեսնուին պաշտօնական անձնաւորութեանց յատկացուած մասնաւոր բարձրաւանդակի մը զարդերը։ Եռագոյն դրօշակներ կը ծածանին ամէն կողմ։

Ամբոխը կ'ալեկի, կ'եռեռայ։ Ատեն ատեն բարձրաձայն խօսակցութեան մը խօսքերը կ'որոշուին ընդհանուր աղմուկին մէջ։ Միշտ Հիւկոյի անունն է որ կ'արտասանուի։ Յանկարծ, մոլեգին ծափահարութիւններ կը թնդան եւ արձագանգ կը գտնեն բովանդակ հրապարակին վրայ։ Չեհ երիտասարդ մը տեսնուած է, ազգային տարազով, ձեռքը թաւշեայ արկղիկ մը՝ որուն մէջ թափթփու արծաթէ պսակ մը զետեղուած է։ Չեհ երիտասարդը ներկայացուցիչն է Բրակա քաղաքին՝ ուրկէ բազմաթիւ կիններ արկղիկին վրայ բանած են Բրակայի զինանշանը։ Արկղիկը Հիւկոյի անունը կը կրէ։ Ամէն կողմէ կը ծափահարեն երիտասարդը, որ կը շփոթի եւ պաշտօնեայի մը օգնութեամբ միայն կը յաջողի ճամբան գտնել։ Կամաց կամաց, պաշտօնական անձնաւորութիւններն ալ կը հասնին ու կը լեցուին իրենց յատկացուած բարձրաւանդակներուն վրայ, որոնց մէջ տեղ չէ մնացած։ Միշտ մարդ կը հասնի սակայն։ Երբեմն երբեմն, բազմութեան մէջ սուր ձայներ կը պոռան.

— Ո՛վ չունի Վիքթոր Հիւկոյի ճշմարիտ լուսանկարը։ Ո՛վ չուզեր ունենալ Վիքթոր Հիւկոյի քառթ-փոսթալները։ Հինգ սանթիմ մէկ հատը, գնեցէ՛ք։

Ոչ նուազ սուր աղմուկ մը փրցուցած են նաեւ լրագրավաճառ տղաքը։

* * *

Ժամը երեքն է։ Սարսուռի պէս բան մը կը պտուտքի ամբոխին մէջ։ Ամէն մարդ կը լռէ։ Հեռուէն՝ զրահապատ զինուորներու խումբ մը կը սուրայ կարծես զինուորեան վազքի մը մէջ, եւ Հանրապետութեան Նախագահին կառքը կանգ կ'առնէ հրապարակին վրայ։

—Կեցցէ՛ Լուպէ, կեցցէ՛ Հանրապետութիւնը կը պոռան չորս կողմէն, մինչդեռ նուագախումբը «Մարսէյեզ»ը կը հնչեցնէ։

Պ. Լուպէ կը յառաջանայ դէպ ի իր թիկնաթոռը, ընկերակցութեամբ նախարարապետ Պ. Վալտէք-Ռուսոյի։ Նուագախումբը կը զարնէ Սէն-Սանսի մէկ նուագը՝ Հիւկոյի ձօնուած։ Արձանին բացումը կը սկսի։

Ինչպէս յայտնի է, այդ արձանին գաղափարը յղացուած է ասկէ տասնհինգ տարի առաջ, եւ անկէ ի վեր կ'աշխատուի։ Պատրաստողն է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր արձանագործներէն մէկը, Պարիաս։ Զմոռնամ ըսելու որ շատեր չեն հաւնած Պարիասի գործին, զոր տգեղ կը գտնեն։ Կարեւորը սա է սակայն որ 150 հազար ֆրանք ծախք գացած է անոր պատրաստութեան համար։ Հիւկօ նստած է խարակուտ բարձունքի մը վրայ, որուն շուրջը, չորս կնոջ մարմնացումներ դէպ ի բանաստեղծը կը սլանան։ Կիներէն մէկը խորհրդանշանն է ճարտասանութեան, միւսը բանաստեղծութեան, երրորդը տրամերգութեան եւ չորրորդն ալ պատմութեան։ Արձանին պատուանդանին վրայ, Հիւկոյի գործն ու կեանքը յիշեցնող քանդակներ։ Արձանագործը բան մը չէ մոռցած, եւ որչափ ալ շատեր տգեղ գտնեն այդ մեծղի եւ աչքառու աշխատութիւնը, կարելի է ըսել թէ քիչեր պիտի կրնային աւելի ամբողջական, աւելի արտայայտիչ եւ աւելի մեծվայելուչ կերպով մը պատկերացնել վերջացած դարուն այդ հսկայ հանճարը։ Արձանին առջեւը ամբողջովին ծաղիկներով ծածկուած ածուներ կան որոնք ակնախտիղ գորգերու պէս կը փայլին։

Պահ մը, ժողովուրդը սկսաւ ծափահարել։ Պ. Բոլ Մէօրիս, ծանօթ գրող մը որ Հիւկոյի ամէնէն մտերիմ բարե-

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (17)

ՆՈՐԸՆԾԱՆ

(Վ. Է. Պ)

Է

Վարդապետը սենեակին տակը արձանացած իր աղօթքները կը ծամծմէր բերանին մէջ. գլխը ազատ ու գորշ եկեղեցական շապիկը վրան, ժանգոտ ու զօդանջող բուրվառը ձեռքը սեղանին դէմ կեցած՝ վարդապետին արարողութեան հասնելու կը ջանար. մինչ տիրացուները նոյնպէս մոմոտ ու գորշ շապիկներու մէջ՝ գմբեթին ճիշդ տակը դիրք էին բռնած գրակալին առջեւը, ու բարակ մոմերով շարականը լուսաւորած կ'երգէին իրենց կարգին՝ իրենց առաւելութեան ու արեւմտին գիտակից հաստատ ու լեցուն շեշտերով։

Երեքէն միայն Սիրաքեանն էր որ կէս քայլի մը չափ ետ քաշուած, ձեռքերը ծալլած կուրծքին ու գլուխը քիչ մը ալ ծռած անշարժացեր էր։

—Տղա՛յ, չերգե՞ս. դարձաւ Սերոբ յանկարծ ընկերոջը, դադարի մը վայրկեանին։

—Գիտես որ ո՛չ ձայն ունիմ, ո՛չ ալ եղանակներէն բան կը հասկնամ. պատասխանեց տղան կարճ։

—Բայց վերջապէս պիտի սորվիս, թէ չէ՛. վրա տեսաւ երկարահասակը շտապ, ու սկսաւ «ալէլուիան»։

«Սորվէ՛լ . . . »։

Արտաշէս աչքերը խորանին մոմերէն մէկուն լոյսին յառած կը մտածէր։

Ընկերը իրաւունք ունէր. այդ բոլոր երգերը, սաղմոսները, մաղթանքները, աղօթքները, չէ՞ որ այդ իր արհեստն էր դառնալու շուտով. իր արհեստը, գիտնա՛լ այդ ամէնը եւ ամէն օր կրկնե՛լ, ուրիշ ոչինչ։ Յանկարծ սկսաւ հաշուել, թէ տարեկան ընդ ամէնը քանի ժամ է այդ իր պարտականութիւնը. «առաւօտները մօտ երկու, ժամ մը իրիկունը, տօն օրերն ու պատարագը միասին առնելով՝ միջին հաշիւ օրական չորս ժամ, այն ալ օրուան ու աշխատանքի ամենաթարմ ժամերէն». ու մտքով սկսաւ երկար բարակ 4ը 365ով բազմապատկել. ելաւ 1460։

«Օրհնեալ Միքինեան գուցէ իրաւունք ունի. մինչ չէ՞ ձեւական պարտականութեան մը համար սպաննուած այսչափ ժամանակին»։

Տեսակ մը արտնեղութիւն եկաւ վրան, ու մտածումները ընդհատեց։

Մինաս անոր աջէն կեցած՝ աղօթքի խօսքերուն հետեւելով՝ շուտ-շուտ կը ծռէր ու կը խաչակնքէր երեսը. խաչը, փառաւոր ու ծանր խաչեր ամբողջ կուրծքին ու դէմքին վրայ։

Արտաշէս սկսաւ դիտել. նախ շրթունքը խածաւ միայն եւ ուզեց կարեւորութիւն չի տալ. բայց շուտով սկսաւ ջղային դառնալ ու զայրանալ։

Այդ միջոցին էր, որ ետեւէն եկեղեցին դրան թեթեւ ճռինչը լսեցաւ։

«Քահանաներն են», անցաւ տղու գլխէն, ամօթի պէս բան մը վազեց մէջէն ու առանց ետ դառնալ համարձակելու՝ ականջները սրեց։

Ներս մտնող չի կար. գուցէ հովն էր, կամ դուռը ինքնին։ Միայն տղու մէջ ա՛լ զօրացած մնաց այն համոզումը, թէ ուր որ է հիմա Քահանաները ներս պիտի մտնեն։ Ընկերները նախօրդ իրիկունը յայտնած էին անոնց այս տարու ժամասացութեան լինելու մասին, եւ կիները շատ հաւանական է, որ հետաքրքրուէին։

Դուրսէն լուռ ամէն ծպտուն տղու սիրտը նետել կու տար, ու լսելիքը կը լարէր։

Անգամ մը նայեցաւ իր վրան. երկար շապիկը մոմոտ ու աղտոտ կախուած էր ուսերէն, կուրծքի բացուածքէն իր հագուստները կ'երեւային. իւրաքանչիւր թեւին վրայ փեթթրած ոսկեթելը նաեւ վարը շապիկին եզերքը, որուն տակէն տաբատին տոտքերը շատ ծծաղելի կերպով դուրս կը նետուէին։ Նայեցաւ երկար ետին. վերջը փորձի համար նայեցաւ իր ընկերներուն վրայ, եւ յանկարծ շա՛տ, շա՛տ տարօրինակ թուեցաւ իրեն այդ հագուստները, այդ դիրքը։

«Ո՞վ գիտէ ո՛րչափ վրանիս խնդան պիտի Քահանաները». անցաւ մտքէն. ու ամօթէն, զայրոյթէն կարմրեցաւ։

Ո՛չ, անկարելի է. պէտք չէ որ զինքը այդ դիրքին մէջ տեսնէին։

—Ես դուրս պիտի երթամ, շշընջեց կամաց մը ընկերներուն, եւ առանց անոնց շուարած դէմքերուն ուշ դարձնելու՝ մտաւ պահարան, հանեց շապիկը ու պատերուն տակէն արագ դուրս սպրդեցաւ եկեղեցիէն։

Դուրսը պայծառ օր էր արդէն։ Արեւը ձորի ձախ շրթունքին վրձինի մէկ շարժումով ոսկիի գոյն էր քսեր. ու թա՛րմ, զո՛վ լեռնական օդ մը։

Բոլոր կրծքովը խոր շունչ մը առաւ, վազեց իրենց սենեակէն վերցուց իր սրբիչը ու նետուեցաւ վանքի դուռնէն դուրս, մինչ ձորի պատերուն մէջ վանքի զիլ փոքրիկ զանգակը սկսաւ կատակասէր արձագանգներուն հետ խաղի ելնել՝ ժամասացութեան մէկ նոր բաժանումը ազդարարելով։

ԼԵՒՈՆ ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ

(Շարունակելի)

կամներէն մէկը եղած է, եւ որ արձանին գաղափարը յղացողներուն շարքին մէջ առաջին տողերէն մէկը կը գրուէ, ոտքի ելած է իր բանախօսութիւնը արտասանելու համար։ Պ. Բօլ Մէօրիս շնորհակալութիւն յայտնեց Պ. Լուպէի՝ հարիւրամեակի հանդէսներուն նախագահելուն համար։ Շնորհակալութիւն յայտնեց Թաղապետական խորհուրդին նախագահ Պ. Տօսէի՝ որ ամէն ջանք չէր զլացած հանդէսներուն արժանի փայլ մը ու շքեղութիւն մը տալու համար։ Ցետոյ վերջացուց ընդհանուր գնահատութեամբ մը՝ որուն միջոցին գլխաւորաբար ծանրացաւ Հիւկոյի քերթողութեան եւ այն յարատեւ աշխատասիրութեան վրայ՝ որ զայն յառաջնորդ գլխաւոր յատկութիւններէն մէկը եղած է։ «Երկնային ձիրքերուն՝ զորս ստացած էր, — ըսաւ, — աւելցուց մարդկային ձիրքը, կամքը, զանոնք բազմացընելու եւ մեծցնելու համար։ Ամէն որ կ'աշխատէր ո՛չ թէ վեց ժամ, ո՛չ թէ ութը ժամ, ո՛չ թէ տասներկու ժամ, այլ միշտ։ Այսպէսով է որ կրցաւ պէտք եղածին չափ պատառ կորել՝ բազմաթիւ փառքեր հագուեցնելու համար. եւ ահա այդ է պատճառը որ առանց վախի կամ տարակոյսի մարդ կրնայ ըսել թէ ապագան իրեն կը պատկանի. որովհետեւ ապագան աշխատութեանն է»։ Իրմէ ետքը յաջորդաբար խօսք առին Թաղապետական Խորհուրդին նախագահ Պ. Տօսէ՝ որ օրուան հանդէսներուն ծագման պատմութիւնը ըրաւ գեղեցիկ բանախօսութեամբ մը, եւ քաղաքապետ Պ. տը Սէլվ՝ որ Հիւկոյի կեանքին դրուատականը ընելէ վերջ, շնորհակալութիւն յայտնեց մասնաւորաբար Պ. Բօլ Մէօրիսի, ըսելով թէ Ֆրանսա իրեն կը պարտի որչա՛փ այդ արձանը, այնչափ մըն ալ այն երախտագիտութեան ցոյցը ուրկէ քանի օրէ ի վեր ամէն Ֆրանսացի հրդեհուած է։

Մամսէի «Մառշ Սօլէնէլ»ը ինչպէս նաեւ «Շան տը տէպառ»ը, եւ արդէն իսկ արձանին բացման հանդէսը աւարտած էր։ Հանրապետութեան նախագահը ծափահարութիւններու եւ «կեցցէ»ներու մէջ մեկնեցաւ հրապարակէն դէպ ի Էլիզէ։ Մէկ երկու ժամ վերջ հրապարակը ամբողջովին ձգուեցաւ ժողովուրդին տրամադրութեան տակ, եւ ահագին բազմութիւն մը այցելեց Հիւկոյի արձանը, որ մինչեւ կէս մէջքը կորսուած էր պսակներու տակ։

* * *

Հիւկոյի ընտանիքը որ ներկայ էր արձանին բացման հանդէսին, խանդավառ համակրութեան մը առարկայ դարձաւ։

Իրիկուան՝ Քօմէտի-Ֆրանսէզի մէջ հանդիսաւոր կերպով ներկայացուեցաւ Հիւկոյի «Լէ Պիւրկռավ»ը։

Նշանակելի մանրամասնութիւն մը։ Այն պահուն ուր Վիքթոր Հիւկօ հրապարակին վրայ այդպէս աստուածացման առարկայ կը դառնար մեծ բանաստեղծին արձանը, քանի մը անձեր չէին մոռցած Լամառթինը, եւ ծաղիկներով ու պսակներով զարդարեր էին «Ժօսլին»ի անմահ հեղինակին արձանը, որ Թրոքատէրոյի ծառուղիին վրայ կը գտնուի։

Արտառոց մտածում, չէ՞։

ՆՕՌՄԱ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

★ Երբ երկու հոգիներ կը կռուին, երրորդը կ'ուրախանայ. կը բարկանայ սակայն եթէ երկու հոգիներ իրարու հետ բարեկամութիւն կնքեն։ Այսպէս է այսօր Անգլիոյ համար, որ խղճալի կերպով անյաջող փորձերէ ընելէ յետոյ 1898ին Գերմանիոյ՝ հանդէպ Մ. Նահանգները բռնած ընթացքը խնդրոյ նիւթ ընելով, ներկայիս մէջ կատաղի բարկութենէ մը բռնուած կ'երեւայ ամէն անգամ որ Գերմանիոյ եւ Մ. Նահանգներու միջեւ բարեկամութեան կապերը կը շեշտուին։ Այսօր պզտիկ գոհունակութիւն մը միայն կրնայ պատճառել Լոնտոնի մէջ, Մեծագոյն Բրիտանիա ըսուած քաղաքականութիւն մը։ Մեծ հաշուետումարին շահու կողմը երկար տարիներու դադարէ մը ետքը բան մը կը նշմարուի վերջապէս.—անգլեւճափոնական պայմանագրութիւնը։ Բայց միւս կողմէ այդ մեծ տումարին մէջ կարգ մը այն տեսակ բաներ կ'արձանագրուին որոնք բրիտանական կայսրութեան քաղաքական, եւմտական հաշուեկշիռը մեծ վըտանգի կ'ենթարկեն։ Ոյժի մեծ կորուստներ աշխարհիս ամէն մասերուն մէջ, աննպատակ սպառում զօրութեան Պօէրներու պատերազմին մէջ, փճացում երկրին զինուորականութեան, եւ բոլոր ժողովուրդներու զգացման եւ գիտակցութեան մէջ փայլուն առանձնացում մը, ահա ասոնք են անգլիական քաղաքականութեան վերջին տարիներուն արդիւնքը։ Բայց թէ այս ընթացքով մինչեւ վերջը կարելի չէ շարունակել, նոյն իսկ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը Պրոտրիք իր վերջին մեծ ատենաբանութեան մէջ անուղղակի կերպով կը խոստովանէր, ըսելով որ գաղթավայրերու համար, ապագային կազմակերպուած բանակ մը միշտ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։ Մայր հայրենիքի պաշտպանութեան համար ալ, կարելի է արդէն բաւածէն հետեւցնել թէ, յառաջիկային անհրաժեշտ պիտի նկատուի ընդհանուր զինուորական ծառայութիւնը։ Բայց պէտք է գիտնալ որ զինուորական ծառայութեան ընդհանուրին համար պարտականութիւն մը դառնալովը անգլիական պետութեան հիմնական սկզբունքներէն մէկը ջնջուած կ'ըլլայ։

★ Գերմանական խորհրդարանին մէջ տարակոյս չկայ որ Հայնրիհ իշխանին Ամերիկա կատարած ճամբորդութիւնը հանդարտեցնող տպաւորութիւն մը յառաջ բերաւ։ Շատ մը խորհրդարանական կուսակցութիւններ, որոնք ծովերէն անդին եղող այս տեսակ ճամբորդութեան մը շատ հաշտ աչքով չպիտի նայէին, իշխանին ճամբորդութեան առթիւ ձեռք անցուած յաջողութիւններուն հանդէպ չը կրցան որ եւ է առարկութիւն մը ընել, որով արտաքին քաղաքականութեան պատկանող խնդիրներու մասին եղած վիճաբանութիւնները բաղդատմամբ հանդարտ անցան։

★ Հարաւային Չինաստանի մէջ չփոթութիւնները երթալով լուրջ երեւոյթ մը կը առնեն. Նորագոյն լուրեր կը հաղորդեն թէ այն տեղերու չինական իշխանութիւնները ապստամբներու սարքած չփոթութեանց դէմ չեն մաքառիր եւ թէ գտնուող չինական կանոնաւոր զինուորները անբաւական են, կացութեան վրայ իշխել կարենալու համար։ Բնաւ կասկած չկայ թէ Բեքինի արքունիքը ամէն կերպով կ'ուզէ անդորրութիւնը վերահաստատել, եւ սակայն խնդիր է թէ կարող պիտի ըլլա՞յ այդ բանը ընելու։ Հարաւային Չինաստանի չփոթութիւններով ամէնէն աւելի շահագրգռուողն է, ինչպէս երէկ ալ գիտել կուտայինք, Ֆրանսա, չփոթութեանց՝ Թօնքինի սահմանակից վայրերուն մէջ տարածուած ըլլալուն։ Ֆրանսա թէեւ կարող էր Թօնքինէն անմիջապէս չփոթութեանց վայրը անցնիլ, բայց այդ տեսակ քայլ մըն ալ կրնար դիւանագիտական բարդութեանց տեղի տալ։

ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

Հայնրիհ իշխանը նախապէս սահմանուածին համեմատ, իր արագ ճամբորդութիւնը աւարտելով մարտ 8ին նորէն Նիւ-Եօրք ժամանեց։ Նոյն երեկոյեան ժամը 8ին իշխանը գոց կառքով գնաց համալսարանին քլըպը, ուր կ'ողջունուէր նախագահին կողմէ։ Մինչեւ Քլըպը տանող ճամբուն երկարութեամբ ժողովրդեան բազմութիւնը մեծ պատիւներ կ'ընէր իշխանին։ Տրուած սեղանին կը մասնակցէին ի մէջ այլոց գերման դեսպան ֆօն Հոլլէպըն, ընդհանուր հիւպատոս Պիւնձ եւ զօրավար Մայլս։ Երեկոյեան 11էն վերջ իշխանը կ'երթար Արմոնի մեծ սրահը ուր 400 երգիչներ գերման ուսանողներ գարեջուրով երգեցողութիւն մը (biercommers) սարքած էին։ Բարլ Պէք կը նախագահէր եւ կ'ողջունէր իշխանը, ուղերձ մը արտասանելով։ Ուղերձին պատասխանելով իշխանը կը յաւելեր.—«Քիչ մը առաջ ամէնքդ ալ կ'երգէիք գերմանական ազգային երգը «Գերմանիա՛, Գերմանիա՛, ամէն բանէ վեր», դուք ամէնքդ ալ Ձեր յամառներուն վրայ կը կրէք սեւ-սպիտակ-կարմիր եւ կարմիր-սպիտակ-կապոյտ ժապաւէններ։ Կը յուսամ թէ գերման գաղափարապաշտութիւնը, գերման լեզուն, գերման երգը, գերման բարքերը եւ գերման մտածումը կապ մը պիտի ըլլան ամենասիրելի հայրենեաց եւ Մ. Նահանգներու միջեւ»։ Իշխանը կէս գիշերին Վալտորֆ-Աստորիա օթէլը կը վերադառնար։ Շաբաթ օրը իշխանը աւելի ընկերային պարտականութեանց կատարման նուիրեց։ Վերջին երկուշաբթի իրիկուն Հայնրիհ իշխանը Տօյչլանտի մէջ սեղան մը տուաւ ամերիկեան կառավարութեան բանակի եւ ատրմիղի գլխաւոր պաշտօնատարներուն, ինչպէս նաեւ երկաթուղիի այն ներկայացուցիչներուն, որոնք իր ճամբորդութեան միջոցին ընկերացած էին։ Իշխանին կողմէ տրուած այս սեղանը ընկերական վերջին խրախճանքը եղաւ, որուն հետեւեալ օրը երեքշաբթի, ինչպէս հեռագիրներն ալ հաղորդեցին, իշխանը Տօյչլանտ զրահաւորով դէպ ի Գերմանիա ճամբայ ելաւ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովը 54ի դէմ 183 ձայնով ընդունեց կառավարութեան առաջարկը բանակին թիւին նկատմամբ։

★ Պօսթընի Հարուարդ համալսարանին տնօրէնը Էլիօթ, ի պատասխան Գերման կայսեր հեռագրին՝ հետեւեալ շնորհակալութիւն յայտնող հեռագիրը ղրկած է Նորին Վեհափառութեան — «Հարուարդի համալսարանը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ձեր Վեհափառութեան Հայնրիհ իշխանին ուղղած ողջոյնին համար, ինչպէս նաեւ Ձեր վեհանձն նուէրին համար։ Կը մաղթենք որ Ձեր վեհափառութեան գործքերը երկու ազգերուն ժողովուրդները միշտ աւելի մօտեցնեն իրարու»։

★ Ամերիկեան հնադրամական ընկերութիւն մը (Numismatic and Archaeological society) իբր յիշատակ ոսկի մետալ մը ներկայացուցած էր Հայնրիհ իշխանին։ Մէկ կողմը կը գտնուի իշխանին կիսանդրին, իսկ միւս կողմը Հերմէսը։ Նոյն մետալին արծաթէ շինուածները յառաջիկային ծախու պիտի հանուին։

★ Մարտ 8ի կէս օրին Հայնրիհ իշխանը իր օթէլին մէջ սեւամորթերու խմբի շահեկան նուագահանդէս մը ունկնդրեց։ Երգիչներու խումբը կը բաղկանար այր եւ կին սեւամորթերէ եւ Հնդիկներէ։ Իշխանը վերին աստիճանի գոհ մնաց։

★ Ասկից առաջ արդէն հաղորդած էինք թէ հակառակ նախապէս ծանուցուածին, օրիորդ Ռուզվէլդ Անգլիոյ Էտուարդ թագաւորին թագադրութեան հանդէսներուն ներկայ չպիտի գտնուի։ Ասոր իբր պատճառ սա պարագան կը յիշուի թէ Ռուզվէլդ նախագահը չէ ուզած որ անգլիական թագադրութեան հանդէսներու համար որոշուած ամերիկացի պատուիրակներուն ընկերանայ իր աղջիկն ալ, իբր մասնաւոր անհատ։ Միւս կողմէ սակայն ուրիշ պարագայ մըն ալ կայ, որ բուն պատճառը կ'ենթադրուի օրիորդ Ռուզվէլդի Լոնտոն մտադրած այցելութեան զանց առնուելուն, եւ այդ պատճառն ալ սա է թէ օրիորդ Ռուզվէլդի Լոնտոն ժամանելուն Գերմանիոյ կայսրն ալ զայն Պէրլին պիտի հրաւիրեր. վասն զի այս առթիւ կը վախցուի որ օրիորդը միջազգային պաշտօնական սովորութեանց անգիտակ ըլլալով, դժուարութիւններ ունենայ։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Մարաշի միւթէսարրֆ անուանուեցաւ հաշուակալութեան գլխաւոր անդամ Նաւրի պէյ։ Իւէքի միւթէսարրֆ՝ Սպարապետութեան գրան պաշտօնեաներէն գնդ. Շէվգը պէյ։ Թաւրիս Մ. ակօրէլի (Բուլղարիա) գեր-հիւպատոսութիւնը հիւպատոսութեան փոխուեցաւ եւ հիւպատոս կարգուեցաւ Բօթիի նախկին գեր-հիւպատոս Ակեաֆ պէյ։ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի անդամ անուանուեցաւ Բերայի նախնական դատարանի անդամներէն Նահիա պէյ։ Բերայի նախնական դատարանի անդամ՝ Պոլսոյ նախնական դատարանի հարցաքննիչ դատաւոր Մուխլիս պէյ, որուն յաջորդեց Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի միւլազիմներէն Սաադէտտին պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Բալքայի աստիճան տրուեցաւ Մըթիլլիի, Կեսարիոյ, Պէնկազիի, Կէօրիճէի, Բրէվէզայի, Էսկի-Շէհիրի, Ուշաքի, Այնթապի, Փոլլոյի առեւտրական դատարաններու նախագահ՝ Անմէտ, Սըլօսիա, Մէհմէտ Ըէֆիք, Ահմէտ Համտի, Սարգիս Փարագօչ, Մահմուտ Վէհպի, Իսմայիլ Հագգը, Հասան Խալղը եւ Գուաթէնի էֆ.ներուն։

ՇՔԱՆՇԱՆ.—Հիճազի երկաթուղւոյ ոսկի շքադրամ տրուեցաւ Պէյրութի կուսակալ Րէշիտ պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, Չորեքշաբթի, իրիկունը, Փրանսական դեսպան Պ. Բոստման Կայս. Պալատ գնաց ուր ճաշելէ վերջ շնորհուած մասնաւոր արտօնութեամբ ոչ-պաշտօնապէս ներկայացաւ Վեհ. Սուլթանին»

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ Պ. Զինովիէվ արձակուրդով պիտի մեկնի մօտաւորապէս

ԱՄՍԱԿԱՆ.—[illegible] մէկ երկու օրէն կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն մէկ մէկ ամսական պիտի վճարուի Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ՔԵԱՆԴԸՐԸԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ. — Քեանդըրըի երկրաշարժէն արկածեալներուն օգնութեան համար քաղաքապետ փաշային նախագահութեան տակ կազմուած յանձնաժողովը Ներքին Գործոց Նախարարութեան խորհրդական Ֆէհմի պէյի եւ քաղաքապետութեան ժողովին անդամներէն Զէքի եւ Մաքսուտ պէյերու անդամակցութեամբ երեք դումարում կարգ մը խորհրդակցութիւններ կատարեց, եւ որոշեց սանէ առաջ Բէյլէրպէյ եւ Պրզանդի օգտակարներուն ի նպաստ հաւաքուած դրամին մնացորդը, 520.000 դրշ., հիմա Քեանդըրըի արկածեալներուն զրկելու մասին հրահանգ խնդրել Բ. Դուռէն ու միւս կողմէ դիմել բարեսէր անձնաւորութիւններու գթասրտութեան։ Այդ դիմումի տոմսերը պատրաստուած են։

ՇԷՎՔԷԹ ԵՒ ՆԻՀԱՏ պէյերը որոնք իբր բժիշկ զրկուեցան Պօլու, տեղւոյն տարափոխիկ հիւանդութեանց մասին քննութիւն մը կատարելու համար, փետր. 25ին նոյն քաղաքը հասեր են։

1318 ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ. — Վաղը մարտ մէկ եւ 1318 ելմտական տարւոյն առաջին օրը ըլլալով մաքսային վարչութեան շէնքին մէջ ինչպէս նաեւ [illegible] ոչխարներ պիտի զոհուին։

ՀԱԼՔԱԼԸԻ երկրագործական վարժարանին շրջանաւարտներէն ամէն տարի տասը հոգի ընտրելով մասնագիտութեան համար նախ քիչ մը ատեն մեծ ագարակներու մէջ ծառայեցնելէ վերջ միայն 500 դրշ. ամսականով պաշտօն մը կոչել, եւ ասիկա որպէս զի այդ շրջանաւարտները կարենան երկրագործութեան տեսականին միացնել գործնականն ալ։

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼԻ ԽԱԼԱՄՆԵՐԸ. — Լիվըրպուլի խալամներու պէտ Շէյխ Ապտուլլահ Քուիլեէմ էֆէնտի, վերջերս նոյն քաղաքին մզկիթին կից մասնաւոր սրահին մէջ բանախօսութիւն մը ըրեր է իրեն նիւթ առնելով «Իսլամներու մարդավայել վարմունքը կենդանեաց հանդէպ»։

ՀԱՑՏԷՐԱՊԱՏԻ (Հնդկաստան) ժողովուրդը Հիճազի երկաթուղիին ի նպաստ հանգանակութեան սկսեր է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Թուրքիոյ եւ Ցունաստանի միջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանագրութեան բանակցութիւնները մօտ օրէն պիտի վերսկսին։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղւոյ ընդհանուր տնօրէն Պ. Զանտէր եւ նոյն երկաթուղիներու վարիչ Պ. Հիւկէնին երէկ Բ. Դուռ երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԶԵՂԾՈՒՄ.—Եսոզ գաւառակին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնականին փոխանորդը Հաճի Մէհմէտ էֆէնտի, իր վրայ դրուած վստահութեան մէջ զեղծում գործած ըլլալուն համար տեղւոյն վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազութեան կողմէ դատի տակ առնուած է։

«ՍԹԱՆՊՈՒԼ» Ֆրանսերէն թերթը, տպագրական տեսչութենէն արգիլուեցաւ առանց գրաքննութեան գրութիւն մը հրատարակած ըլլալուն համար։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Ռուսիա ալ քարանթինա հաստատեց Հիճազի դէմ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ. Գամըլտօրի մէջ՝ երկուշաբթի մէկ մահ։

ՄԷՔՔԷԻ մէջ կասկածելի հիւանդութեան դէպք մը պատահած ըլլալով, պուլկար առողջապահական խորհուրդը կարգ մը միջոցներ ձեռք առաւ Հիճազէ դարձող ուխտաւորներուն մասին։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ Բաղդէտական Պատրիարքը հեռագրեց իր փոխանորդ Յովսէփ Կարիգ եպիսկոպոսին, թէ վերջին անգամ եղած Կայս. Իրատէի մը համաձայն մեկնած է Պոլիս գալու համար։

ՊԵՐԼԻՆԻ ամերիկեան գեր-հիւպատոս Պ. Մազէն Պոլիս հասաւ։

ՉՈՐՍ ՀԱՏ ՄԱՆՉ ՄԷԿԷՆ. —Պըրավկալի մէջ (Պարտուր) Իւրիւք անուն կին մը չորս հատ մանչ զաւակ մէկէն ծներ է։ Հինգն ալ առողջութիւնը լաւ է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներուն վրայ ցորեն կը փնտռուի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ ու տիկինը աջի իրիկունը հացկերոյթ մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան անգլիական, իտալական եւ ամերիկեան դեսպանները, պուլկարական գործակատարը, ռուսական դեսպանատան Ա. թարգմանը։ Գերմանական դեսպանը ու տիկինը յառաջիկայ երեքշաբթի ալ հացկերոյթ մը պիտի տան, որուն հրաւիրուած են դիւանագիտական մարմնէն բազմաթիւ անձնաւորութիւններ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ խորհրդին նախագահ Պ. Պէլինկթըն Սմիթ, աջի օրը երեկոյեան բարեկամական հացկերոյթ մը տուաւ, ի պատիւ Գերման բաժնետէրներու նախորդ պատուիրակ Պ. Լինտաուի որ մօտ ատենէն կը մեկնի դէպ ի Գերմանիա։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ փորձական խորհրդոյ նախագահութիւնը փոխն ի փոխ տարի մը անգլիացի պատուիրակին տարի մը ֆրանսական պատուիրակին յանձնելու կանոնին համաձայն, այսօր անգլիական պատուիրակ Պ. Պէլինկթըն իր նախագահութիւնը կը փոխանցէ Պ. Պէրժէի։ Այս գործողութիւնը այսօր կը կատարուի, վասն զի որոշուած օրը, մարտ մէկ, վաղը, ուրբաթ կը հանդիպի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. Սմիւռնէ 26 փետրուար թուականով կը հեռագրեն. «Ամսոյս 24ի կիրակի օրը ժամը 4ին քառորդ մնացած Ամասիոյ մէջ բաւական զօրաւոր ցնցում մը եւ Լատըգի մէջ ժամը 4ին նոյնպէս ցնցում մը զգացուեր են։ Կիւմիւշհաճի գիւղին մէջ ալ ժամը 4ը քառորդ անցած երկու ցնցումներ զգացուեր են։

—Նոյնպէս փետր. 24ի գիշերն է որ պարձեալ Ուշաքի եւ Կէտօսի մէջ թեթեւ երկրաշարժներ պատահեր են։

«ԱՐԿՕՆՕԹ» անուն նաւը որ զանազան գրօսաշրջիկներով անցեալ օր Պոլիս եկած էր, երէկ ժամը 7ի առտուները քարափէն մեկնելով դէպ ի վերին Վոսփոր շրջան մը ըրաւ ու յետոյ ժամը 10ին, ուղղուեցաւ դէպ ի Մարմարա։

Թ. ԴԱՐՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆ. — Իզմիրի բնակիչներէն յոյն մը Աթէնք գացեր է իր մէկ Թ. դարու աւետարանը ծախելու, որուն համար 30,000 տրախմի կ'ուզէ եղեր։

ՌՈՒՍ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ հաստատութեան ժողովին գումարումը, ինչպէս կանխաւ գրած էինք, տեղի ունեցաւ աջի օրը ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի ներկայութեան։ Պ. Զինովիէվ համառօտ ճառ մը խօսեցաւ որուն մէջ գովեց հաստատութեան տնօրէն Պ. Ուսբէնսքիի հնագիտական հմտութիւնը։ Ցետոյ հաստատութեան 1901 տարւոյ գրագրութիւններուն մէկ ցուցակը կարդացուեցաւ, եւ ժողովը վերջացաւ ներկաներուն թէյ ու օշարակ բաշխուելէ անմիջապէս վերջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ.—Սունաէն Բէրիմէ, Բէրիմէէն Աւ, Աւէն մինչեւ Թաղ հաստատուելիք հեռագրական գծին շինութեան անհրաժեշտ գործիքներուն արժէքը՝ 23,190 ֆրանք՝ նոր գիծերուն հասոյթներէն պիտի տրուի։

Պ. ԷՆՏՐԻՈՒ ՔԱՌՆԷԿԻ.—Այն պարոնը որուն համար գրեցինք թէ Պոլիս եկած է երեք տիկիններու ընկերակցութեամբ ո՛չ Պ. Էնտրիու Քառնէկին է եղեր ո՛չ ալ միլիառատէր, ինչպէս ըսեր էինք սխալմամբ, այլ Լոնտոնէն Պ. Ճէյմս Քառնէկի անուն անձ մը։

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՔՍԸ. — Հայտար-Փաշայի նաւահանգստին ու քարափին ընկերութեան կողմէ Հայտար-Փաշայի մէջ շինուելիք մաքսային պաշտօնատան յատակագծերուն վրայ նորէն խորհրդակցեցան երէկ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ մաքսային տեսուչները ու ճարտարապետ Պ. Վալորի։

—Պաղտատի երկաթուղիին շինուելէն վերջը Հայտար Փաշայի մաքսային տեսչութիւնը վերատեսչութեան պիտի փոխուի։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսուչ Նազիֆ փաշա որուն տկար ըլլալը գրեցինք քանիցս, արդէն առողջացած ըլլալով, այսօր իր պաշտօնատեղին կ'երթայ։

ԱՑՏԸՆԻ Նամակատան գործառնութիւնները շատցած ըլլալով մինչեւ կէս գիշեր բաց պիտի մնայ այսուհետեւ։

ՆԻԿՏԷԻ բերդը որ զինուորական տեսակէտով անպէտ դարձած է ալ, իբր բանտ պիտի գործածուի։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նոր կուսակալը Ճէվատ պէյ երէկ իրիկուն իր պաշտօնատեղին հասեր է։

ԽՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆԻ նաւամատոյցը պիտի նորոգուի։

ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՏԸ. — Խիւտավէնտիկեարի կուսակալութեան ու Իզմիտի գաւառակին մէջ 1317ին բռնուած շերամի հունտի մէկ ցուցակը հրատարակուած է, որմէ կը տեսնուի թէ՝ Խիւտավէնտիկեարի եւ Իզմիտի մէջ 202,654 օխա տեղական եւ 1003 օխա օտար, այսինքն ընդամէնը 203,657 օխա քաշ կրամ, կամ 5091 քիլօ 445 կրամ շերամի հունտ բռնուած է։ Այս քանակութիւնը 1316ին բռնուածէն 8169 օխա 18 կրամ աւելի է։ Այդ կուսակալութենէն ու գաւառակէն այս տարւոյ մէջ օտար երկիրներ ղրկուած են 457,520 օխա 20 կրամ հունտ։ Արդ եթէ մէկ օխէր 15 ղրուշէն հաշուուի, այս առթիւ Պրուսա ու Իզմիտ մտած գումարը կը հասնի 68.628 ոսկիի։ Եթէ ասոր վրայ աւելցուի օսմ. ուրիշ նահանգները ղրկուած հունտերուն գումարներն ալ, Պրուսայի եւ Իզմիտի այս տարուան հասոյթը կը հասնի 71,792 ոսկիի. զուտ շերամի հունտէն։

ԳԱՐԹԱԼԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Գարթալի Ճիհանկիր պողոտային վրայ Մէհմէտ Ըէֆիք տանէն երէկ ժամը 8ուկէսին առտուները

հրդեհ ծագելով 2 տուն այրեցաւ եւ երկու տուներ ալ փլցուեցան։ Հրդեհին ծագումը կրակարանի մը դառնալուն կը վերագրուի։ Հրդեհի պահուն Մայթէփէյէն եկող ջրհանկիրներուն ու Գարիպալի ջրհանկիրներուն միջեւ կռիւ մը ծագեցաւ, որուն առաջքը չուշացաւ առնել թէեւ ոստիկանները, բայց Մայթէփեցի Մէհմէտ զարնելով թեթեւօրէն վիրաւորուեցաւ գլուխէն։ Հրդեհը երկու ժամու չափ տեւեց։

ՏՂՈՒ ԳՈՂ.— Արիֆ անուն անձ մը Պոլսոյ նախնական դատարանին կողմէ մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ Ֆաթմա անուն կնոջ մը տղան գողցած ըլլալուն համար։

ՆՇԱՆ-ԹԱՇԸՐԻ ՀՐԴԵՀԸ հաստատուեցաւ որ դիտմամբ ձգուած է, սակայն յանցաւորին ով ըլլալը չի գիտցուիր տակաւին։

ՈՃԻՐ.— Քում-Գափուցի Սեփոն անուն անձ մը երէկ գիշեր ընկերոջը՝ Արթինին հետ գինետունէ գինետուն պտտելով խմելէ վերջ տուն գացած ատեննին, ճամբան, Քում-Գափուի Հավուզլու Համամի առջեւը կը բարկանան իրարու, եւ Արթին դանակը քաշելով կը զարնէ Սեփոնին։ Սեփոն բանտին հիւանդանոցը տարուեցաւ։ Ոճրագործ Արթինը կը փնտռուի։

ՀԱՐԻՒՐԻՆ ԻՆՆՍՈՒՆ ՇԱՀ.— Փոհաբեղինաց Ալեքսան Պարտիզպանեան վաճառատունը, որ երկար տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունի եւ կը գործէ կատարեալ ճշգրութեամբ եւ յաջողութեամբ, այս անգամ բոլորովին նոր դրութիւն մը հնարած է.— Իր ծախած ապրանքները հարիւրին 10 զեղչելով ետ առնել եւ փոխարէն դրամ վճարել։ Ուրեմն դիմեցէք Պոլիս, Ոսկերիչներու Շուկան, թիւ 13 Ալի, սան Պարտիզպանեանի գոհարեղինաց եւ արծաթեղէններու վաճառատունը ուր պիտի գտնէք ոսկիի եւ ադամանդներու առաջին տեսակները։ Պոլսոյ եւ գաւառաց համար յանձնարարութիւնք ճշգրութեամբ կը կատարուին։

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԿԱՐՆՈՅ ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.—ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Քրիստոսի 415 թուականին, Հավումյեցւոց Թէոդոսիոս Բ. կայսեր զօրապետներէն մէկը հիմնարկած ըլլալով այս քաղաքը, Թէոդոսուպոլիս անուանեց զայն։ Հիմնարկութեան տեղւոյն հիւսիսային Արեւմտեան կողմը, քաղաքէն երեք ժամ հեռաւորութեամբ Արզն անուամբ հին աւան մը կը գտնուէր։ Էլէպ Արսլան, 1048ին տիրեց եւ բնակիչները Թէոդոսուպոլիս փոխադրեց, որով քաղաքն ալ կոչուեցաւ Անգիրում։ Րում բառին աւելցուելուն պատճառը այն կը համարուի թէ՝ Թուրք ցեղապետներ սովորութիւն ըրած էին Բիւզանդական կայսրութեան սահմանակից հողերուն անուան վերջը րում բառը միացնել։ Կարին եւս այդ կարգի քաղաք մը ըլլալով, Արզրում կոչուեցաւ եւ ի վերջոյ Արաբներէնի օրինօք Էրզրում գրուիլ սովորութիւն եղաւ։

Ուրիշ պատմութեան մը նայելով, Կարնոյ հին անունը Գալըգալա եղած է. (արդէն ըսինք թէ Կարնոյ հիւսիսակողմը կը գտնուի այդ անուամբ լեռնաշղթայ մը, որ ժողովրդական լեզուով Խարգալա կ՚ըսուի)։ Ասոր ի հաստատութիւն կը պատմուի թէ՝ քաղաքը շինուեցաւ յանուն Թէոդոսիոս Բ.ի կնոջ Գալայի. եւ որովհետեւ Ցունարէն Գալը՝ «շնորհ» կը նշանակէ, քաղաքը կոչուեցաւ Գալըգալա, այսինքն Շնորհ Գալայի։ Դարձեալ կ՚ըսուի թէ այդ քաղաքը հիմնարկած է Աղչէ Գօյունլի Թագաւորներէն Էրզն Պայ Պին Սօգրար պին Կիւնտիւզ Պայ եւ հին անունը եղած է Արզլում։

Էլէպ Արսլանի առնուլան Արզն աւանը յաջորդաբար Բիւզանդեան եւ Պարսից ինքնակալութեանց ձեռքը իյնալէ վերջ, Հիճրէթի 20 թուականին, Էպու Ապիտէթուն Պին Էլճէրահի հրամանատարութեամբ զրկուած բանակ մը Միջագետք, Ափյատ եւ Արճիշ նուաճելէ ետքը Հոյն եւս գրաւեց։ Անկէ ի վեր մահմետական իշխաններու հպատակութեան տակ մնաց քաղաքը եւ Հիճրէթի Ն. դարուն սկիզբները Սուլթան Մէլիք տիրեց անոր. քաղաքին հռչակաւոր Չիֆթէ Մինարէ բռուած չէ՞պը, հին մզկիթը եւ բերդին ժամացոյցի աշտարակը Սուլթան Մէլիքի եւ անոր զաւկին գործերն ըլլալ կը կարծուին եւ այս կարծեաց ի հաստատութիւն, մզկիթի չէնքերուն քով եղած թաղին, մինչեւ հիմա Սուլթան Մէլիքի Թաղը անուանուիլն է։

Հիճրէթի 597 թուականին քաղաքը Սէլճուքեանց ձեռք անցաւ եւ մինչեւ 718 անոնց տիրապետութեան ներքեւ մնաց։ Մուրզու զօրանոցին ներսի կողմը դրուած հին աշտարակը եւ Եօգութիյէ բուած ամբարանոցը Սելճուքեան վիպաներէն Սուլթան Ուլու խանի կողմէ շինել տրուած են Հիճրէթի 711 թուականին։

Ցրջափ քաղաքը Սելճուքեանց իշխանութեան տակ մնայ, շարունակ Պարսիկներու յարձակմանց ենթակայ եղաւ, մինչեւ որ Սուլթան Ճէլալէտտին Սելճուքեան բանակով մը Պրատան արշաւելով, վերջ տուաւ յանառակութեան եւ իր հօրեղբօրորդին Ալայէտտինը քաղաքին իշխան դրաւ։ Հուսկ ապա Հիճրէթի իններորդ դարուն սկիզբները, Պարսիկ վեհապետներէն Շահ Իսմայիլ 15 տարիի չափ թէեւ տիրեց քաղաքին, բայց Սուլթան Սէլիմի Զալտըրանի ճակատամարտին մէջ տարած փայլուն յաղթանակին արդիւնքը ըլլալով, Կարին եւ իր շրջականները Օսմանեան Տէրութեան իշխանութեանը տակ անուեցան վերջապէս։

Այսպէս, քաղաքը որ յաճախակի փոփոխութեանց ենթակայ եւ մանաւանդ պարպէս Սելճուքեանց, Հովիւներու, Ճէնկիզներու, Շահ Իսմայիլի եւ այլոց մէկ մէկու դէմ մղած արիւնահեղ պատերազմաց թատր եղած էր, ու իր բնակիչները ցրուած ըլլալով գիւղի մը վիճակը առած, Օսմանեան հովանիին տակ քիչ ատենէն սկսաւ բարգաւաճիլ ու շէննալ։

Սակայն կարգ մը դէպքերու եւ մանաւանդ յաջորդական երկրաշարժներու եւ երեք տարի շարունակ տեւող սոսկալի ձմեռուան մը պատճառաւ, բնակիչներ կրկին ցրուեցան եւ բոլորովին աւերակ դարձաւ. նոյն ատեն շրջակայից վրանաբնակ մեծ ցեղապետներէն Հաճի Ալի պէյ անունով մէկը կայսերական կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրելով, իր ցեղակիցներէն բազմաթիւ մարդով եկաւ բնակութիւն հաստատեց քաղաքին մէջ, եւ Մէհմէտ Խան անուամբ մէկն ալ շինութեանց մասին պաշտօնեայ կարգուեցաւ եւ քաղաքը հետզհետէ վերստին սկսաւ շէննալ։ Հիճրէթի 934 թուականին Կայսերական կառավարութեան կողմէ զրկուեցաւ առաջին կուսակալը՝ Ֆէրհատ փաշա եւ այնուհետեւ մինչեւ հիմա յաջորդաբար 217 զանազան կուսակալներ ունեցած է Կարնոյ կուսակալութիւնը, որոնցմէ ոմանք մէկէ աւելի անգամներ կուսակալ անուանուած են. ամէնէն երկարատեւ պաշտօնավարողը եղած է Միւշիր Մուսթաֆա փաշան, որ երիցս պաշտօնին կոչուած է Հիճրէթի 1286-1290 եւ 1296 թուականներուն եւ պաշտօնավարած 13 տարի 9 ամիս։

Այժմու կուսակալը, Վսեմ. Նազիմ պէյ 218րդ կուսակալն է, որուն կարճ ժամանակի մէջ վայելած ժողովրդականութիւնը եւ ունեցած անժխտելի արժանիքը մեզ կը թելադրեն մաղթել որ Միւշիր Մուսթաֆա փաշայէն շատ աւելի երկարատեւ ըլլայ իր պաշտօնավարութիւնը։

Մ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ առտու բաւական տարօրինակ խնդիր մը ծագեր է Իւսկիւտարի երկու թաղ. խորհուրդներուն միջեւ, եւ ասիկա... մեռելի մը շուրջը։ Գատը վիճելին կին մը նախորդ օրը մեռած ըլլալով, իր փափաքին համաձայն կը փոխադրուի Իւսկիւտար. Եէնի Մահալլէի Ս. Կարապետ եկեղեցին, յուղարկաւորութիւնը անկէ կատարուելու համար։ Բայց նոյն գիշերը քանի մը անձեր յաջորդաբար Ս. Կարապետ եկեղեցին ներկայանալով, հանգուցեալ տիկնոջ մարմինը կը խնդրեն, առարկելով թէ յուղարկաւորութիւնը անպատճառ Սէլամսըզի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ պիտի կատարուի։ Եկեղեցին դիտողութիւն կ՚ընեն թէ անկարելի է գիշերուան պահուն մեռելին մարմինը դուրս հանել, եւ կը յանձնարարեն ներկայացող մարդոց՝ սպասել մինչեւ առտու, որ ատեն կարելի ըլլար խնդիրը լուսաբանել եւ կարգադրութիւն մը ընել։ Մարդիկը բաւական պնդումներէ վերջ կը սփոփուին համակերպիլ։ Ցաջորդ առտուն (երէկ առտու) այդ մարդիկը կը ներկայանան նորէն, եւ բաւական ատեն ալ վիճելէ վերջ կը յաջողին մեռելին մարմինը փոխադրել Ս. Խաչ եկեղեցին։ Այս առթիւ դիտողութիւն կ՚ընեն մեզ թէ հանգուցեալ տիկնոջ մարմինը, մէկ եկեղեցիէն միւսը տարուած է առանց ոեւէ կարգ կատարելու, ինչ որ հակառակ է հայ. եկեղեցւոյ օրինաց։ Ըսողներ ալ կան թէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ յուղարկաւորութեան ծախքերուն վրայ զգալի զեղչ մը ըլլալն է այդ փոխադրութեան պատճառը։

×

Սամաթիոյ Առաջնորդ Ցակոբ Աչոտ Սրբազան որ վարչութեան որոշմամբ պաշտօնական պատուիրակ նշանակուած էր Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան յառաջիկայ ընտրութեան համար, հաւանութիւն յայտնած ըլլալով Պատրիարքարանը երէկ թուղթ մը զրկեց գաւառական Նախարարութեան, հարկ եղած արտօնութիւնը խնդրելով։

×

Գրեցինք անկէ առաջ թէ Ամասիոյ եւ Լանայ Տեղապահներուն եպիսկոպոս ձեռնադրուելու համար էջմիածին մեկնելու հրամանագրերը եկած են, եւ թէ այդ մասին հեռագիրներ ալ զրկուած են յիշեալներուն։ Կը հաւաստեն այս մասին թէ երկու Վարդապետներն ալ Զատիկէն ետքը միայն պիտի կրնան մեկնիլ էջմիածին՝ եպիսկոպոսանալու, եւ թէ այդ իմաստով գիր մըն ալ զրկուած է Ս. Հայրապետին։

×

Քաղ. Ժողովոյ անդամ Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, անցեալ օր Ս. Պատրիարքին բնակարանը այցելելով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ։

×

Ս. Պատրիարքը վաղը պիտի նախագահէ Խառն Ժողովին՝ որ պիտի գումարուի Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։ Ժողովը գլխաւորաբար պիտի զբաղի Ս. Պատրիարքին պատրաստած մէկ երախտագիտական ուղերձով՝ որ ժողովականներուն կողմէ ստորագրուելէ վերջ պիտի մատուցուի Կայս. Պալատ։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ մինչեւ իրիկուն Պատրիարքարանի մէջ զբաղեցաւ Ժողովին վաղուան նիստին օրակարգով, որուն մէջ է նաեւ Նպաստից Ցանձնաժողովին վերակազմութեան խնդիրը։

×

Պաշտօնակից մը կը ծանուցանէ թէ Երուսաղէմի Լուսարարապետ Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան պատմութիւնը գրելու ձեռնարկած է, ի խնդրոյ հայ մեկենասի մը որ պատրաստակամութիւն յայտնած է տպագրական ծախքը վճարելու։ Ինչպէս կը յիշուի, Սահակ եպիսկոպոս իբր պատրիարքական գործադիր պատուիրակ նախագահեց վերջերս Ատանայի ընտրական ժողովին։

×

Պաղտատի Նորընտիր պատրիարքական Փոխանորդ Անոյշեան Տ. Գաբրիէլ վարդապետի պաշտօնը հաստատող Պէրաթը երէկ յանձնուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանին։

×

Սիփրիհիսարէն հետեւեալ զարմանալի իրողութիւնը մատնանիշ կ՚ընեն մեզ.— «Հարսնիքներու այս վերջին շաբթուն, Անճարակին, շատ ցաւալի դէպքի մը ականատես եղանք տեղւոյս եկեղեցւոյն մէջ։ Նոյն շաբթուն, ութը ութը պսակ մը կանց պիտի ըլլար, ու բնականաբար խնդիր ծագեցաւ թէ ո՞ր զոյգը առաջ պիտի պսակուի։ Հոս սովորութիւն մը կայ՝ որուն համեմատ, ո՛վ որ ամէնէն առաջ մէկ ոսկի վճարէ փոխան պատարագի, անորն է օրուան պսակներուն առաջնութիւնն ու պատիւը։ Արդ, այդ շաբթուն, տեղւոյս աւագերէցը չուզելով ներկայացած առիթը փախցնել, երկու զատ զատ պսակուողներէ մէյ մէկ ոսկի կ՚առնէ, երկուքին ալ առանձինն խոստանալով թէ իր պսակը ամէնէն առաջ պիտի կատարուի։ Պսակի ժամուն, այդ վճարող զոյգերէն մէկը կ՚անցնի առաջ. միւս զոյգն ալ, իր կարգին վճարած ըլլալով, չուզեր առաջնութիւնը անոր տալ։ Կռիւ մը կը ծագի։ Մէկը «ես մէկ ոսկի տուած եմ, պէտք է որ ես առաջ պսակուիմ» կը պոռայ. Միւսը՝ «ես ալ մէկ ոսկի տուած եմ, պէտք է որ ես առաջ պսակուիմ», կը պնդէ։ Խնդն հարսերը կը պոռչտան, վախնալով որ կռիւը մեծ համեմատութիւն մը կը ստանայ։ Միւս պսակուողներն ալ նոյն անհանգստութեան մէջ են։ Ամէն կողմէ Տէր հայրը կը փնտռեն, որպէս զի վերջ մը տայ վէճին, բայց ո՞ւր պիտի գտնեն։ Տէր հայրը առաջին խառնաշփոթութենէն օգտուելով կծիկը դրած էր։ Վերջապէս, ու ան մէջ մտնելով կը յաջողին համոզել կռուող զոյգերը որպէս զի բաժնուին, եւ բոլոր պսակուելիքներն ալ իրենց տունը կը զրկեն, եւ հոն կը կատարեն պսակը»։

×

Մանկավարժական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները Մարտ 10ի կիրակի օրուան յետաձգուեցան։

×

Սամաթիոյ ամանեայ Թաղ. Խորհուրդը իր պաշտօնին ձեռնարկեր է արդէն երէկ առտու, տեղւոյն վարժարանները այցելելով կարգ մը կարգադրութիւններ ըրեր է։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՄԱՏՐԻՏ, 12 մարտ.—Հաստատութիւն կը գտնէ այն զրոյցը որուն համեմատ Պ. Սակաստա այսօր խնամակալ թագուհիին պիտի մատուցանէր դահլիճին հրաժարականը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Հայնրիհ իշխանը իր մեկնումէն առաջ շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղեց Րուզվէլդ նախագահին, այն բարեկամական ընդունելութեան համար, որուն առարկայ եղած էր Մ. Նահանգներու մէջ։ Իշխանը յոյս յայտնեց նաեւ թէ այս այցելութիւնը պիտի ամրապնդէ Գերմանիոյ եւ Մ. Նահանգներու միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամութիւնը։ Պ. Րուզվէլթ պատասխանեց թէ իր մեծագոյն բաղձանքն է այդ բարեկամութիւնը աճած տեսնելը։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Խորհրդարանին նստաշրջանը փակուեցաւ արքայական հրովարտակով։

Ս. ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— «Ռուսսքի-Ինվալիտ» թերթը կ՚իմանայ թէ բազմաթիւ կռիւներ տեղի ունեցած են Մանչուրիոյ մէջ, Թունկուզներու հետ. մասնաւորապէս փետր. 20ին, Մուքտէնի եւ Շարպէնի մօտերը այս վերջինները ցրուեր են Ռուսերուն կողմէ։ Ռուսերը փետր. 24ին գրաւեր են անոնց բոլոր գիւղերը։

ԲԷՇԹԱ.—Ֆրանց-Եօզէֆ թագաւորը երէկ ընդունեց Պուլկարիոյ դիւանագիտական գործակատար Պ. Սէրմաճիէֆը, եւ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ անոր հետ։

ՉԷԹԻՆԵԷ.— Բաէնիա իշխանուհիին նշանախօսութեան նկատմամբ տարածուած լուրերը կը հերքուին։

ՓԱՐԻԶ.— Պ. Լուպէ դէպ ի Ռուսիա ճամբայ պիտի ելլէ յառաջիկայ մարտ ամսուան կիսուն։ «Կիշէն», «Մոնքալմ» եւ «Քասսինի» զրահաւորները, ինչպէս նաեւ երկու թորփիլահալածներ՝ ծովակալ Ռուսթանի հրամանատարութեան տակ, պիտի ընկերանան հանրապետութեան Նախագահին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Էտուըրտ թագաւորը որ այս տարի Իրլանտա պիտի մեկնէր, յետաձգեց իր ուղեւորութիւնը։

ԲԷՇԹԱ.—Պ. Ռէժէրվարի պիտի հրաժարի՝ Պ. Հորանսքիի հետ անհամաձայնութեան մէջ գտնուելուն համար։ Պ. Նէքլէֆալվիւս անոր պիտի յաջորդէ։

ՍՕՖԻԱ.—Քանի մը օրէն, երբ Պուլկարիոյ իշխանը Սօֆիա վերադառնայ, նախարարապետ Պ. Տանէֆ Բէթերսպուրկ եւ Բարիզ պիտի երթայ, 80 միլիոն ֆրի փոխառութեան մասին բանակցելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.— Վերջին միջադէպներուն վրայ նախարարական տագնապ մը վախցուելուն, հաւանական է որ Սպանիոյ Պանգային բարենորոգման ծրագրին գործադրութիւնը յետաձգուի մինչեւ Ալֆոնս թագաւորին գահակալութիւնը։

—Կառավարութիւնը որոշեց որ Ալֆոնս թագաւորին թագադրութեան հանդէսները սկսին մայիս 12ին, արտաքոյ կարգի դեսպանութեանց եւ դեսպանական մարմնոյն ընդունելութեամբ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանական խորհրդարանը այսօր փակեց իր նստաշրջանը։ Արքայական հրովարտակը շնորհակալութիւն կը յայտնէ նստաշրջանի միջոցին կատարուած աշխատութեանց համար։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

★ Ինչպէս ժամանակին հաղորդեցինք Լորտ Քիչնէրի մէկ հեռագիրը Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան կ՚ըսէ թէ Լորտ Միթուէն Պօէրներուն հետ կռուած ատեն վիրաւորուեցաւ եւ գերի բռնուեցաւ, ինչպէս նաեւ այս առթիւ անգլիական չորս թնդանօթներ Պօէրներուն ձեռքը անցան։

★ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ պատերազմական նախարար Պրոտրիք Լորտ Քիչնէրի մէկ հեռագիրը կարդաց Լորտ Միթուէնի եւ Տըլարէի մարդոց միջեւ տեղի ունեցած կռւոյն վրայ։ Այս հեռագրին մէջ կը հաղորդուէր թէ Լորտ Միթուէն սրնքոսկրէն վիրաւորուած եւ գերի բռնուած է։ Անգլիացիներուն կողմէ այս կռուի ատեն 3 սպաներ եւ 38 զինուորներ սպաննուած, ինչպէս նաեւ 5 սպաներ եւ 72 զինուորներ վիրաւորուած են. սպայ մը եւ 200 զինուորներ անյայտ եղած են։ Անգլիացիներուն թնդանօթները Պօէրներուն ձեռքը անցած են։

★ Լորտ Միթուէնի գերի բռնուելուն լուրը Լոնտոնի թէ՛ խորհրդարանական եւ թէ զինուորական շրջանակներուն մէջ շատ տխուր տպաւորութիւն մը յառաջ բերած է։ Տակաւին Միթուէնի մասին նպաստաւոր կամ աննպաստ որ եւ է կարծիք մը չէ կազմուած. մանրամասնութեանց կը սպասուի։ Իրազեկ շրջանակներու մէջ կ՚ըսուի թէ, մինչեւ այսօր հաղորդուած կորուստներէն շատ աւելի եղած պէտք է ըլլան անգլիական կորուստները։ Բոլէնզոյի ճակատամարտէն ի վեր, զինուորական տեսակէտով ամէնէն ծանր պարտութիւնն է Անգլիացւոց համար Լորտ Միթուէնի պարտութիւնը։ Պրոտրիքի երեսփոխանական ժողովին մէջ ըրած յայտարարութիւնն ալ բոլորովին անսպասելի բանի մը տպաւորութիւնը ըրաւ, թէեւ առաջուընէ նրբանցքներուն մէջ արդէն տխուր զրոյցներ կը շրջագայէին։

Սա կարծիքը կայ այսօր որ Լորտ Միթուէնը պէտք է Պօէ. հրամանատար Քրուիցինկէրի հետ փոխանակել։

★ Բըբի Պ ko, Լոնտոնէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որուն մէջ նորագոյն տեղեկութեանց համաձայն կը հաղորդուի թէ Տըլարէի մարդոց կողմէ գերի բռնուող Անգլիացիներուն թիւը 1000ը կ՚անցնի։

[Այս մասին ընդարձակ մանրամասնութիւններ կարդալ վաղուան «Ծաղիկ»ին մէջ միայն։]

«ԾԱՂԻԿ»
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 27 Փետր.			
Օսմ. Թոռ. Սեաւ Դ. Օ.Ո.	28	27	—
Ամէնէն բարձր գին »	28	30	½
» վար գին »	28	27	—
Ալիվրէ »	—	—	—
Րումէլի երկաթ. Փր.	113	2	½
Ամէնէն բարձր գին »	113	75	—
» վար գին »	112	50	—
Թրամվայ »	144	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	144	—	—
—			
8 օրուան Թոռսոյիս	265	—	—
8 » Երկաթուղի	2	50	—
ԲԱՑՈՒՄ, 28 Փետր.			
Օսմ. Թոռ. Սեաւ Դ. Օ.Ո.	28	33	½
» ժամ 5ին «	28	33	½
Րում. երկաթուղի Փր.	113	75	—
» » ժամ 5ին »	113	62	½
—			
Թապագ. Թիւրք Ռեժի	14	—	—
Սէկարէժ, Սեաւ A	0	15	—
» » B	0	68	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	30	—
Ագարոն տէ Թիւ Ռուէյ	5	85	—

Ժուբիտնս	1	52	½
Սօսիէթէ տ'Աթիւրանս	3	57	½
Գրէտի Ժէնէրալ	0	10	—
Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տԹֆ	1	40	—
Ագարոն Գոմմէրսիալ	0	9	03
Թօպագօ Գօրբօրէշըն	0	9	06
Անթըրբրիզ Ժէնէրալ	0	7	—
5% Հելլէնիք 1888	202	—	—
Պանգ Նասիօն. Յուն.	409	50	—
Լօթիէմ	60	50	—
Թրամվայ	144	—	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	476	—	—
Տէրքոզի ջրի Ընկ.	275	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	453		—
Գրէտի Ֆոնսիէ Լժիբ.	266	50	
Անատոլու Երկաթ.	10	35	—
—			
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	½
» » » չէք	110	—	¼
Բարիզ » »	23	05	—
» » » չէք	22	85	—
Պէրլին անտոտոս չէք	18	08	—
Գուրոն Աւստրիական	21	79	—

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	04	—
20 Ֆրանքնոց	87	22	—
20 Մարքնոց	107	10	—
Ըօլ Նվէէրիալ	90	—	—
Ֆրինից	51	06	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	03	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	20	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	10	—
Պէշլիք	103	10	—
Մէթալիք	99	30	—
Րուպլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. ֆրնս.	87	10	—
» » րումէնն.	86	—	—
» » իտալկն.	77	—	—
Ռէճինա	10	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	8	58	59
Ֆլօրին »	9	07	—
Մարք »	107	20	—
Տրահմի »	37	20	—
Անգլ. ոսկի »	110	—	—
Ֆրանս. » »	87	25	—
Րումէնն. » »	86	20	—
Պուլկ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 12 Մարտ			
3% Ֆրանսկն.	101	40	—
3½ % »	101	95	—
Օսմ. Թոռ. D	26	57	—
Րում. Երկ.	115	50	—
Օսմ. Ռէժի	322	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	564	—	—
Օսմ. Մաքս	517	—	—
Օսմանիէ	463	—	—
Բէրքօրիթէ Թիւրք	—	—	—
Գրէտի Լիօնէ	—	—	—
5% Իտալական	100	20	—
Սպանիական արտաքին	77	10	—
Թէմպէքի փոխառութ.	410	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	280	—	—
Փառապա երկթ.	357	—	—
Թրամվայ Թոռս.	140	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	15	—

Լոնտոն, 12 Մարտ			
Անգլ. Թոռս.	94	18	—
Օսմ. Ռանթ B	51	25	—
» C	28	25	—
» D	26	25	—
Օսմ. Պանքա	12	50	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	107	37	—
Տօմինիոն	105	—	—
Ալյարնի երկաթուղի	15	12	—
Գառապա »	80	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլէնական 1884	40	—	—
Ռանթ »	32	—	—
Մօնօբօլ »	44	—	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Պուլկար 1888 6%	84	50	—
Թրամվայ Թոռս.	05	56	—
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	25	32	½

Վիեննա, 12 Մարտ			
Րում. երկթ.	110	—	—
Օսմ. Ռէժի	297	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10	—
Պրիւքսէլ, 12 Մարտ			
Ռանթ Օսմ. Սեաւ D	26	22	—
Րում. երկաթուղի	114	25	—
Պէրլին, 12 Մարտ			
Րում. երկաթուղի	114	20	—
Րուպլի (100ը)	216	25	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	33	½

ՊԱԶԱՐ ՕԹՕՄԱՆ

Բ. Ա. ՔԱԼԻՆԻՔՕՍ

կեդրոնական վաճառատուն, Ֆինճանճըլար Եօքուշու թիւ 24

Մասնաճիւղեր { Կալաթա, Թիւնէլ փողոց, թիւ 36—41
» Մէհքեմէ փողոց, թիւ 25
Բերա, Մեծ Փողոց, Թէբէպաշի փողոցին դէմ, թիւ 170

Մեծ մթերանոց ամէն տեսակ մանիֆաթուրայի, կտաւեղէնաց, բրդեղէն ապրանքներու, մետաքսեղէններու, հնդկական կտաւներու, եւլն.

Կահաւորման կերպասներու մեծ զանազանութիւն

Գորգեր, սփռոցներ յանճնարարութեամբ, մոմլաթներ, սեղանի եւ անկողնի ծածկոցներ, սեղանի սպասներ

Ամէն տեսակ մետաքսեղէններ եւ կտաւեղէններ, վարագոյրներ, եւն. եւն.

Միայն Ֆրանսական եւ Անգլիական ապրանքներ

J. KAZANDJIAN & Cie
Galata, Youksek-Kaldirim, N° 80

Յ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ
Կալաթա, Եիւքսեք-Գալտըրըմ, 80
Յաջորդ համբաւաւոր Բ. Ֆօյանեան տան
Հաստատեալ 1869ին

Կը գտնուին ամէն տեսակ ակնոցներ, խոշորացոյցներ, ակնոցներ, մանրադիտակներ եւ օպաչաքտական նոր մեթոտով շինուած գործիներ: Կան նաեւ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական ամէն տեսակ նիւթեղէններ, մէջքի կապեր, ճառագայթ գործիներ, ելեկտրական մեքենաներ, եւլն. եւլն.:

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ.

Western Assurance Company

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ին

Հաւաքուած փոխանորդի գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրապարակ. ս ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց դրամագլուխը 100,000էն աւելի չէ:

Ուէսդըրն Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ: Վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կ'հատուցանէ:

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԴԱՈՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պաշճէ Գափու, Անանիատի խան, 20, 21, 22

Ծանօթ. — Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ դրամը իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100 %էն աւելի չէ, մինչդեռ Ուէսդըրնինը 125% է, ինչ որ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր միցակցաց:

Յ Գ. — Գաւառներուն մէջ գործակալներ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

2—41-100

ՄԻՍԱՔ ՊՕՒՏԱՔԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

Ղալաթիա, ճիշդ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.

Վաճառատանս մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի՝ պատի թուղթերու ճոխ եւ ճաշակաւոր մթերք մը ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՔՕՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍԹՕՐՆԵՐ եւայլն:

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանինի գարեջրատան վրայի յարկը (ճիշդ Չիչէքպազարի դիմաց)

Ամենատարրի ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով գիծել եւ կուծուած վերադարձուցու պայմանաւ: Նոյնը, ճաշակաւոր եւ գեղեցկութեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականին, գեղեցկութիւն, բաւ առողջ, ծամելու դիւրութիւն, եւ արդար արուեստական երաշխաւորուի:

Թղթակցողաց գեղեցիկ եւ ամենակատարելագործեալ ստեղծմանները մէջ ոչ, առանց ցաւի ատամնահանու- թիւն:

Զննումը կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի:

Յ. Գ. Վերջ մը ալ համար Յաճախորդաց զանազան թերթերուն, հրատարակուած կ'ազդարարէ թէ ԽՈՒՄԲ Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻ.

4—46-100

ԾԱՂԻԿ

ՆՇԵՈՒԹ
ԺՊՂՆՈՐՍԻ
ԺՊՂՂԴԻՂՍՈՒՆ

ԾԱՂԻԿ

ԴԵՂԱՏՈՒՆ
[illegible]

ՄԱՆՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Պատրաստութիւն ամէն տեսակ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԱՄԵՆԱԵԱՄԵՆԱԼ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԾԱՂԻԿ

4—63-100

ՏՕՔԹ. ՀԱՅՕՆԵԱՆ

Մասնագէտ ծննդական օրծարանների նրտնդուրերենց

Ցերեկ մինչեւ [illegible] օր հիւանդ կ'ընդունի մէկէն կէս օր, Բերա, Բանկալթի, Թող փողոց, թիւ 6 առնե մէջ եւ կէս օրէն վերջ մինչեւ 11, Ղալաթիա, Վոյվոտա պահականութեան դիմացը, Իգիբոլի Օղլու խան թիւ 15: Կը բժշկէ ծննդական գործարաններու ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ամլութեան առողջապարարութիւնները եւլն. նաեւ մեթոտներով եւ առանց ամենաթեթեւ ցաւ զգացնելու, թէ՛ արանց եւ թէ՛ կանանց միզամանի եւ միզանցքային խողովակներու հիւանդութիւնները կը դարմանէ մէկ քանի օրէն: Բիչ ժամանակէն կը դարմանէ գաղղ. հիւանդութիւններ:

98 100

ՏՕՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բերա, Մեծ-փողոց, Կալաթա Սէրայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½:
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½. Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:

Grand Concert du Café de Commerce

Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց, թիւ 266.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՁԱՆԱԶԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ 12 ԱՆՁԵՐՈՎ

Տնօրէն [illegible]

ՊԱՐՈՆ ԹԷՕՏՈՐ ԴՈՒՔԱՐԱՑԻ

3—58-100

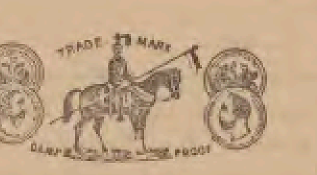

لنجر مارقه‌لی انكليز كبريتلری ٥٠٠-٤٠٠-
٣٠٠-٢٠-١٠٠-٧٠ دانه‌لی قوطيلر
دروننده ممالك عثمانيه‌نك هر طرفنده فروخت
اولنور جنسی اعلا وناقابل مقايسه اولدقلری
توصيه اولنور تركيا و بلغاريا ايچون اجنته
عموميسی انكليز تجاری آرتور ز هونتر
درسعادتده غلطه‌ده قرانتينه زاقاغنده نومرو ٧

لنجر مارقه‌لی خالص سيغاره كاغدی
يوز الی وطقسان يابراقلی دفترلرده ملفوف هر محله‌ده
فروخت اولنور تركيا و بلغاريا ايچون اجنته عمومیسی
انكليز تجاری آرتور ز هونتر درسعادتده غلطه‌ده
قرانتينه زاقاغنده نومرو ٧

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ամէն տեղ «ԼԸՆՍԸՐ» անգլիական լուցկիները, որոնք 400, 300, 200, 100, 70ոց տուփերու մէջ կը ծախուին 500,

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ամէն տեղ «ԼԸՆՍԸՐ» անգլ. սիկառի թուղթը 150 և 90 թերթ կազմեալ տետրակներու մէջ:

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար ԱՐԹԸՐ Զ. ՀԸՆԹԸՐ, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 7

ԼԸՆՍԸՐ

ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

ՎԱՀԱՆ ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

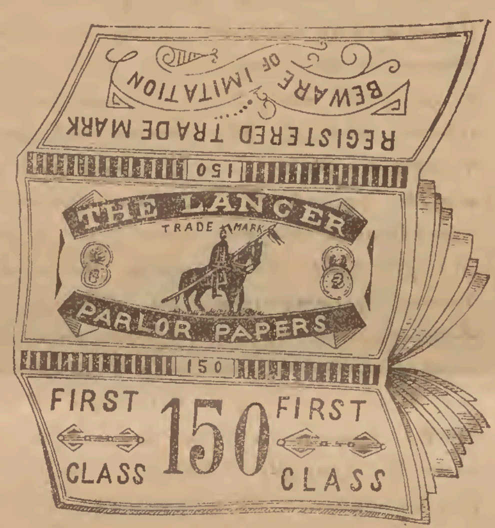

Կեդրոնատեղի, Պոլիս, Սուլթան Համամ

ԹՕՄԱՍ ԷԼԷՖԹԵՐԻԱՏԻՍ

Կալաթա, Վոյվոտա Փողոց, Թիւ 127

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գոհարեղէններու եւ ժամացոյցներու.

ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ

Յանձնարարութեանց համեմատ

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ պատրաստութիւն եւ նորոգութիւն

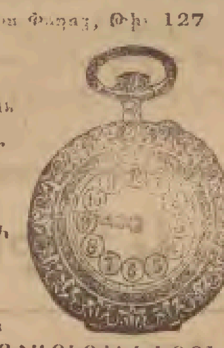

ՃԵՐՄԱԿ
ԳԱՄԵԼԻԱ

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐ. ԳՈՐԵԱՆ

Սուլթան Համամ, Եենի ճամի փողոց, 3
Կ. ՊՈԼԻՍ

Այս վաճառատան մէջ կը գտնուին ձմրան և ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, փայլուն ճաշակով և գնացամատչելի գներով: Դիմեցէ՛ք և գոհ պիտի մնաք:

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ ՈՒԶԷՔ ԶԳԻՏԻ ՏԱՄ

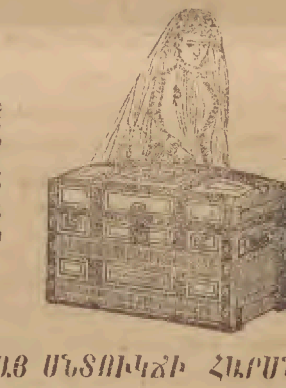

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ ՈՒԶԷՔ ԶԳԻՏԻ ՏԱՄ

ՀԱՅ ՄՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՄՆԻՒԲԻ
ՄԱՔՍՈՒՏ ԿԸԼԸՃՃԵԱՆ
Եսկի-Զաղրիէ

Ծամբորդներու համար 5 % զեղչ
Ամուրիներու համար 10 % զեղչ
Աղջիկներու համար 50 % զեղչ

Արտօնատէր Ա. ՍԱԳԱԵԱՆ
Տպագրութիւն Սագաեան Տպարան:

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (91)

ԺԱՒԼ ՄԷՐՈՒԷԼ

ՈՍԿԻԻ ՏԵՆԴԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԺՈԽՔԸ

Ժ.

ԻՆՉՈ՞Ւ

Աւ այժմ յարգանք միայն ունիմ ձեզ համար ... Փորձեցէք ինծ կ'ուզէք, երեւակայեցէք ծառայութիւն մը զոր կարենամ մատուցանել ձեզի: Օպինիայի մէջ ձեր մէկ նայուածքով կապուեցայ ես ... Ալ անկէ վերջ ձեզի մտածեցի եւ «Իրենին պէս սիրտ մը ու խրճիթ մը» պատալու կու գար ամէն ձեզ տեսնելուս: Անկէ առաջ տենդոտ փափաք մը ունէի դրամի մասին, բայց ձեզ տեսնելէս վերջ այդ տենդը մարեցաւ: Դո՛ւք խելօք բրիք զիս: Հիմա սիրտ մը կ'ուզեմ որ իմս ըլլայ, իմս ամբողջովին ու ամէն ատենուան համար: Ինչո՞ւ չխօստովանիմ ... Ես որ անհաւատ, կասկածոտ եմ ծնած, ձեզ տեսնելով հաւատացի զգացումներու այն քաղ սիրտերուն՝ որոնք իրար կը փնտռեն, իրար կը գտնեն, իրար կը ճանչնան ու ալ չեն բաժնուիր:

Ու աչքերը աղջկան աչքերուն ուղղելով չեզը նայեցաւ անոր երեսն ի վեր աւելցնելով.

—Բաւական խօսեցա՞յ արդեօք ինքզինքս հասկցնելու համար:

Ռընէ յուզուած ձայնով մը պատասխանեց.

—Ինքզինքնիդ հասկցնելու համար անշուշտ բաւական խօսեցաք, բայց ո՛չ հաւատցնելու համար ինծի:

—Պիտի հաւատա՛ք:

—Կը կարծէ՞ք:

—Վստա՛հ եմ: Սիրտերնիդ առնելու է զմայլեցուցիչներու աղեկութեան տակ: Իմ ... բարեկամութեանս եռանդը պիտի տաքցնէ զայն: Միայն ձգեցէք որ նորէն գամ, նորէն խօսիմ, համոզեմ ձեզ ... Կ'ըլլա՞յ:

Ռընէ քիչ մը խորհելէն պատասխանեց.

—Չեմ կրնար արգիլել առանկ բան մը ... Փողոցը ամենունն է, ուզած ատեննիդ կրնաք գալ երբ թերթի պէտք ունենաք:

—Ըսել է պիտի մնաք հոս:

—Բայց անշուշտ ... Ինչպէ՞ս պիտի ...

—Զեմ համարձակիր ...

Ու գրպանէն թղթապանակը հանելու ձեւ մը բրաւ:

—Ոչ, չէ, պիտի պղծէք հաճոյքը զոր կը զգամ կոր ձեր խօսքերը լսելով ... Երթաք բարո՛վ ...

Սէնթ-Օպէն եւ կեցաւ անմիջապէս:

—Սերմը ցանեցինք, կը բաւէ՛ ըսաւ ինքնիրեն:

Քանի մը յաճախորդներ եկան ընդհատել խօսակցութիւնը:

Պաօն Մաքսիմ ազնուականի բարեւ մը առաւ լրագրավաճառ աղջկան ու հեռացաւ:

Ռընէ մինակ մնալուն, տարակոյս մը առաւ իր ներսը:

—Ինչո՞ւ, կ'ըսէր ինքնին:

Ինչո՞ւ համար այս աշխարհիկ, թերահաւատ մարդը կու գար հիմա սիրտարանել իր հետ եւ նոյն իսկ իր ձեռքը ուզել:

Չէր կրնար կոր հասկնալ ինքզինքները:

Նոյն վայրկենին հեռագրական ցրուիչ մը եկաւ կեցաւ խանութին առջեւ, եւ անոր երկնցնելով թուղթ մը, հարցուց.

—Դուք էք, չէ՞, Օր. Միլթօնը:

—Այո՛:

—Հրամեցէք:

Ռընէ բացաւ:

Նիսէն կու գար ու սա՛ բառերը միայն կը պարունակէր.

«Զեզի կը մտածեմ»

«ՌԷՅՄՈՆ»

ԺԱ.

ՑՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Երբ իրիկուըը տուն դարձաւ. մխոտէր լուրեր կը սպասէին իրեն:

Էլէնի հիւանդութիւնը աւելի սաստկացեր էր:

Ռընէ մանելով անոր սենեակը տեսաւ որ խե՛ղճ կինը կու լար անկողնին մէջ:

Տառապանքը անհամբերօրէն չատցած էր ու չո՛ւտ օրեր պիտի տեւէր տակաւին, դրացի ծերուկ բժիշկի մը բառերին նայելով որ յորեհի համար եկեր նայեր էր անդամ մը հիւանդը:

—Երկու ամիս դեռ պիտի չկրնաք դուրս ելլել, ըսեր էր ան, երկու ամիս միայն:

Այո՛, բայց ապրիլի սկիզբները վարձքը պէտք էր վճարել:

Էլէն կամաց մը Ռընէին ըսաւ բժիշկին յայտարարութիւնը:

—Բէօ՛հ, պատասխանեց աղջիկը, քիչ մը խնայողութիւն կ'ընենք:

Այո՛ դժուար խնդիր էր, բայց պիտի կարգադրէին վերջապէս:

Կամ իրենց փոքուն ամանեղէնները՝ Կրեւնալոն՝ մեզքնալով զիրենք պիտի սպասէին քիչ մը ատեն:

Մէկ խօսքով Ռընէ կը փորձէր հանդարտեցնել իր բարեկամուհիին մտատանջութիւնը, բայց Էլէն աղէկ կը հասկնար որ փորձե՛ր էին անոնք:

Անգլին Տիկին Սիմօնէի տունն ալ գործերը հետզհետէ աւելի վատթար հանգամանք մը կ'առնէին:

Բժիշկը անոր աղջկան համար վերջնական վճիռը տուեր էր արդէն:

Օր. տը Սօլմի ըսեր էր թէ, արդէ թոքախտ է ան ու մօտ օրէն, թերեւս վաղը իսկ կը դադրի ապրելէ:

Իրաւունք ունէր:

Հետեւեալ օրը, այն պահուն ուր Ռընէ դուրս կ'ելլէր խանութ երթալու համար, Տիկին Սիմօնէ կեցուց զայն սանդուխին գլուխը եւ ըսաւ անոր գիրկը նետուելով, արցունքներու ողողումի մը մէջ.

—Մեռա՛ւ ...

(Շարունակելի)